

[Leif Hermann]

nikken handlede om vore byer og tegnede nogle perspektiver og formulerede nogle visioner om byernes fremtid, om byøkologi, forstået sådan, at naturen i byerne skulle spille en langt større rolle og indpasses på en anden måde, end det sker i dag.

Disse sympatiske tanker, som ministeren dengang gav udtryk for, falder godt ind i de mange overvejelser, der har været og stadig er om det, der hedder byernes omdannelse. Talrige erfaringer fra kommuneplanernes offentlighedsfaser fortæller om massive borgerkrav om også på dette område at få mere livskvalitet ind i tilværelsen.

I dette lys er det vigtigt, at spørgsmålet om bygningsfredning og bygningsbevaring tages op, ikke mindst fordi kompetencen i disse sager efter den nylige omstrukturering i Miljøministeriets styrelser efter den 1. januar 1987 er henlagt til Miljøministeriets Planstyrelse.

I dag har vi 3.500 fredede bygninger, og 21.000 bygninger er omfattet af bevarende lokalplaner. Men disse udgør kun 5 pct. af samtlige lokalplaner. Selv om 93 kommuner har gennemført registreringer af bevaringsværdige bygninger til beboelse, er det dog fortsat begrænset, hvad der foreligger af bevaringsregistreringer, og i denne sammenhæng er det værd at bemærke, at registreringer ikke i sig selv har nogen retsvirkning. De yder ikke nogen beskyttelse. Det samme gælder i øvrigt det omhyggelige og smukke registrantarbejde, der er udført af Fredningsstyrelsen, senest med registranten over ejendommene på Vesterbro i København.

Disse lidt bedrøvelige tilstande skal ses i sammenhæng med, at Miljøministeriets betænkning nr. 1010 fra 1984 skønnede, at omkring 200.000 beboelsesejendomme var bevaringsværdige. Skulle vi med det nuværende fredningstempo tage fat på fredning af dette antal ejendomme, ville der gå ca. 2.000 år, før vi var nået til vejs ende, sagt lidt demagogisk.

Heldigvis har vi så nu med Europarådets Granadakonvention om beskyttelse af Europas arkitektoniske arv fået et godt instrument i hænde, og navnlig er det vigtigt, at konventionens artikel 1 definerer den arkitektoniske arv således, at den også omfatter grupper af bygninger, der er særlig værdifulde historisk, arkæologisk, kunstnerisk, videnskabeligt, socialt eller teknisk. Dermed er der lagt op til,

at Danmark i fremtiden skal indrette sin bybevarings- og fredningspolitik også på helhedsbetragtninger.

Den historie, vi skal kunne erkende og forholde os til også i den daglige tilværelse som bymennesker, skal fremtræde som en nødvendig og harmonisk del af helheden.

At beskyttelsesbehovet er markant også i forhold til mindre monumentale ejendomme, fremgår klart af den berygtede Søfrontsag, som Folketinget havde lejlighed til at beskæftige sig med i foråret. Netop denne sag viste med al ønskelig tydelighed, at kommunalt fiksfakseri på lokalplanlægningens område kunne sætte bevaringsinteresser ud af spillet. Ejerslykkenedrivningen i Odense, ulovlighederne om det såkaldte sprithus i Hobro er andre eksempler på slaphed og manglende forståelse hos de kommunale myndigheder.

Hvis vi tager miljøministerens tanker alvorligt og kombinerer dem med ønsket om en bedre bygningsfredning og bybevaring, sætter vi ikke blot monumenter over driftige borgermænd og dygtige arkitekter, men vi bevarer også beviserne på tallose og anonyme håndværkeres og arbejdsmænds indsats, uden hvilken vi ikke havde kunnet tale om bygningskultur og arkitektoniske værdier.

Man kunne også sige det på den måde, som Johannes V. Jensen siger det i 1925 i sangen: »Hvor smiler fager«, hvor han i næstsidste vers siger:

»Vil selv du fatte
dit væsens rod,
skøn på de skatte,
de efterlod!«

Besvarelse

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Bygningsfrednings- og bygningsbevaringsområdet varetages jo nu af Fredningsstyrelsen, men som et led i den omstrukturering af Miljøministeriet, som regeringen har besluttet, slås Fredningsstyrelsens kontor for bygningsfredning og bygningsbevaring pr. 1. januar 1987 sammen med Planstyrelsen. Hensigten er at styrke bygningsbevaringsområdet. Det skal jeg senere vende tilbage til.

Bygningsfredningsloven har til formål at værne landets ældre bygninger af arkitektonisk, kulturhistorisk eller miljømæssig værdi. Dette kan ske dels ved bygningsfredning, dels ved sikring af ikke fredede bygninger